

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ**

**PROBLEMS AND PROSPECTS OF MANAGEMENT
AND PUBLIC GOVERNANCE DEVELOPMENT**

ПІДСЕКЦІЯ – МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

SUBSECTION - MANAGEMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION

Агафошина М. П. аспірантка,
науковий керівник **Бутко М. П.**, д.е.н., професор,
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

**ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТІКОСТІ ДЕРЖАВНИХ ТА МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПІСЛЯ**

Ми видихнули першу кризу і шок, та показали, що вміємо і будемо битися. Саме час прийняти нову реальність і адекватно відповідати на її виклики, і не тільки на полі бою.

Президент і його офіс тримають зовнішню рамку, армія — воює, волонтери розриваються між фронтом і тилом. Громади, які прийняли на себе основний удар, стали відтак абсолютно різними територіями за своїми становищем і можливостями. Як пов'язати розшматовану країну в єдиний організм, котрий безперебійно працюватиме на перемогу? Що треба для того, аби запрацювала стратегія забезпечення тилу і утримання економіки?

«За місяць війни в нас визначилося чотири типи територій», наголошує виконавчий директор Асоціації міст України Олександр Слобожан. Тил, міста на лінії фронту, міста в облозі, а також окуповані громади. Це абсолютно різні моделі реальності, а отже й системи функціонування [1].

Перед кожним типом стоїть низка своїх завдань і функцій. Основні з них — забезпечити переселенців (транзитних і постійних), а також зупинити падіння економіки. Перед муніципалітетами стоять завдання забезпечити життєво необхідними послугами в кілька разів більше людей, ніж проживало там ще місяць тому. І це попри те, що в рази знизилася надходження до бюджету, мобілізовані працівники всіх сфер, максимально забезпечуються поставки армії. Це державне завдання, яке вирішують сьогодні органи місцевого самоврядування і справедливо очікують дій у відповідь від центральної влади.

Основне стратегічне питання економіки першого типу територій не в тому, щоб знайти житло переселенцям, а в тому, як вони інтегруються на цій території, чи зможуть стати частиною внутрішнього фронту та допомогти державі в роботі на економіку, створювати нові точки економічного зростання.

Але і тут виникає низка питань. Замість того, щоб підійти вибірково до різних типів територій, держава звільняє весь малий і середній бізнес від податків. Як і території, переселенці різні: одним потрібна допомога в усьому, інші за все платять. Ось, наприклад, переселенець, вирвавшись із підвалу переміщується - наймає дороге житло, купує речі, ходить по ресторанах, їсть, стрижеється тощо. З цього заробляє місцевий бізнес тих-таки західних регіонів, і це чудово. Але бізнес не платить податків, не платить легально, його

законом звільнили. І квартири здають в тих же регіонах по 1500 доларів теж без податків. Без податків, які потрібні тепер більше, ніж будь-коли раніше, адже на чималій території бізнес знищений, а треба забезпечувати армію і зберегти людей, котрі потрапили в епіцентр воєнних дій.

У місцевого самоврядування щомісячна потреба тільки за захищеними статтями, передусім із виплати зарплат учителям та іншим бюджетникам – 32 млрд грн. Але після всіх земельних та податкових новацій у місцевої влади на сьогодні залишилося в попередній ставці тільки одне джерело доходу — ПДФО, однак через масові міграції надходження від нього катастрофічно впали. Уже є дефіцит на певні групи товарів, нестача пального, а системних пропозицій бізнесові залишатися в Україні з перспективою й на післявоєнний розвиток поки що немає.

Міста в облозі - це найбільший біль і зосередження проблем. Окрім постійних ракетних ударів та боїв на кордонах, основна проблема міст в облозі - розірваність логістичних зв'язків. Міста тримаються на героїзмі людей, тут є специфіка роботи місцевої влади та комунальних служб. Знаючи досконало свою інфраструктуру, підприємства та бізнес, мери як носії дуже цінної управлінської інформації в ручному режимі переводять міста на воєнні рейки. Але можна акцентувати увагу на проблемі отримання заробітних плат працівниками бюджетної сфери (освітянами, медиками, працівниками комунальних служб) на територіях, де немає інтернету або посадових осіб. Існують труднощі щодо проведення платежів через казначейські рахунки із заробітної плати з нарахуваннями, як наслідок виникає посилення соціальної напруги.

20 травня Уряд ухвалив зміни до постанови «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» від 9 червня 2021 року №590 [2]. Завдяки цьому в частині доповнення переліку видатків державного та місцевих бюджетів другої черги, а саме доповнено видатками на:

оплату ритуальних послуг; оплату видатків із благоустрою населених пунктів; оплату послуг із захоронення біологічних відходів; придбання пально-мастильних матеріалів (талонів), запчастин та матеріалів для ремонту і оренду автомобільного транспорту; придбання матеріалів та запчастин для міського електричного транспорту; оплату послуг з очищення систем каналізації; оплату послуг з оренди електричного обладнання (генераторів); оплату послуг з поточного ремонту та технічного обслуговування обладнання та утримання в належному стані внутрішніх та зовнішніх мереж тепло-, водо-, електро-, газопостачання та водовідведення; виконання ремонтно-будівельних робіт з реконструкції та капітального ремонту приміщень для розміщення внутрішньо переміщених (евакуйованих) осіб, тощо.

На засіданні 31 травня Уряд України схвалив проект Закону України «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо посилення гнучкості місцевих бюджетів та підвищення оперативності прийняття рішень», розроблений Міністерством розвитку громад та територій України. Законопроект передбачає: скасування на період дії воєнного стану обмеження здійснення видатків за рахунок вільного залишку бюджетних коштів або перевиконання дохідної частини загального фонду місцевого бюджету, визначені частиною другою статті 85 Бюджетного кодексу; надання права місцевим державним, військовим, військово-цивільним адміністраціям, виконавчим комітетам сільських, селищних та міських рад передавати кошти із спеціального фонду місцевого бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ та міжбюджетних трансфертів) до загального фонду місцевого бюджету на підставі відповідного рішення [3].

Також, прем'єр-міністр озвучив дев'ять пріоритетних напрямів роботи уряду в усіх сферах. Ідеться про «Нову економічну політику»: скорочення податків, повну дерегуляцію бізнесу, скасування імпортного ПДВ та ввізного мита. Що, на думку Шмигала, дасть потужний ефект і перезапустить знову економіку [1].

Децентралізація навчила нас самоорганізації. Мери мають високу підтримку своїх громадян та мають досвід організації людей. Перед громадами нині стоїть найважливіше завдання — не тільки перемогти російську армію, а й уже сьогодні створити умови для економічно розвинених муніципалітетів та щасливих громадян України після перемоги.

Список використаних джерел

1. <https://www.auc.org.ua/novyna/pereselenci-yak-i-ekonomika-mayut-staty-chastynoyu-nashoyi-peremogy-vikonavchyyu-dyrektor-amu>
2. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-vikonannya-povnovazhen-derzhavnoyu-kaznachejskoyu-sluzhboyu-v-osoblivomu-rezhimi-v-umovah-voyennogo-stanu-613-200522>
3. <https://sud.ua/ru/news/ukraine/239542-kabmin-proviv-zasidannya-yaki-rishennya-buli-priynyati-31-travnya>

Грицай В. О., здобувач вищої освіти 4 курсу СВО бакалавр, група ПМ-181
Науковий керівник – **Повна С. В.**, к.е.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ROSHEN»)

В нинішній час в умовах високої конкуренції на ринку та постійного зростання вимог від споживачів, для підприємства постає завдання підвищення конкурентоспроможності, що передбачає пристосування до нових умов на ринку та тримання лідерських позицій. Особливо ця проблема стала найбільш актуальною після підписання угоди з ЄС, що збільшила конкуренцію на вітчизняному ринку [1]. Саме через це, метою підприємства є розробка стратегії щодо запровадження інновації у свою діяльність.

Однією з головних умов для забезпечення інноваційного розвитку є наявність інноваційного потенціалу. За даними Державної служби статистики України станом на 2019 р. інноваційна діяльність промислових підприємств фінансувалася здебільшого за рахунок: власних коштів підприємств, становило 87,7 % від загальної кількості коштів, які були витрачені на впровадження інновацій; коштів державного бюджету, що склало 3,9%; коштів інвесторів-нерезидентів - 0,3%; коштів інших джерел - 8,11% [2, с.21].

Якщо взяти за приклад кондитерську корпорацію «Roshen», можемо бачити наскільки важливим є інноваційний розвиток підприємств. Кондитерська корпорація «Roshen» являється однією з найбільших серед виробників кондитерських виробів в Україні та на Сході Європи. Взагалі, ринок кондитерських виробів є досить насиченим та конкурентоспроможним. Для того щоб залишатись висококонкурентним підприємством, потрібно застосовувати ефективну маркетингову складову інноваційного розвитку. Для інновацій ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Roshen» є характерним постійне оновлення продукції. До ідеї постійної зміни продукції керівники підприємств йдуть різними шляхами, а саме через зміни в технології (закупівля обладнання), через створення і впровадження нової рецептури продукції, через збільшення терміну збуту продукції, використання нових пакувальних матеріалів тощо. Особливе значення для продуктів кондитерського виробництва є гарний зовнішній вигляд і зручність використання продукту. При розробці інноваційних кондитерських продуктів ПрАТ «Рошен» має враховувати безліч факторів, оскільки потреби людей залежать від їхньої культури і оточення, а також від того, які продукти харчування їм доступні в даний час.

Разом з тим, за даними фінансової звітності ПрАТ «Рошен» за 2017-2019 рр. питома вага витрат на дослідження й розробки в обсязі витрат на інноваційну діяльність складає лише 0,9 %. Проблеми, які впливають на інноваційну активність ПрАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», є недостатність власних грошових коштів для її розвитку і великий термін окупності проектів через високі витрати на створення інновацій. Витрати